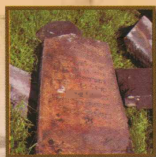

אחד הדברים

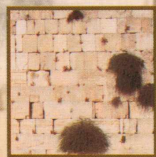
קנקן חדש מלא ישן אמדות טהורות וחדו"ת, אגדות קודש וכתבי חסידים המלאים זיו ומפיקים נוגה מאורם הבהיר של דברו"ק מבעלזא

Digitized by Touro College Libraries
For Project Zikaron
www.zikaron.tourolib.org
2021

ימים מקדם

המטות מצבות של המשמש בקודש ודורו"ר שמואל ב"ר בעלזא ר"ל שהענינה לאדמו"ר בעלזא עם לקט עבודות ופנינים אדמותיו בכל רחביהם הקדושים מבעלזא

תנה זה עומד אחר כדלע

הכחל המעבי שדי בית מקדש בחייהם, בפניהם ובמשנתם של רבתינו והקדושים מבעלזא, תאריכים ורישומים, עבודות, תלונות והוראות

קובץ פ"ו - תמוז תשע"ו

שלשלת הזרוב

לראשונה:
יריעה מיוחדת
לרגל מלאת מאה שנה
להסתלקותו של
חתנא דבי נשיאא
דורו"ק רבי יחזקאל
העשיל זצ"ל
מקדיליוויץ
תולדותיו ופרקי חיו
הגדושים • עבודות,
הנהגות וסיפורים •
מכתבים ומסמכים
נדירים

קריאת קודש מאת כבוד קדושת מרן אדמו"ר שליט"א מבעלזא

...ואך מן המותר להרחיב בנתינת הדבר לתמוך ככולל זה לאור פעליהם הנשגבים לטובת המשפחות הנזקקות באר"י, וכבר ידוע ומפורסם הדבר עד כמה יצאו אבות ק"ז ע"מ מגדרם בכל מה שהיו נוגע לחיזוק הכולל... *ע"פ י"ג ד/א*

צדקת רבי מאיר בעל הנס כולל חבת ירושלים

פאר א פושקע רופט אונזער אפיס: בארה"ק 02-628-8016 בארה"ב 7112-633-718

נשר בשנת תקצ"ב

חבר ישיבת
שומרי מצוות וחסידות

בית המדרש

ל"ב ד' תש"ס

שלשלת
הזהב

תולדותיו ופרקי חייו של חתנא דבי נשיאה

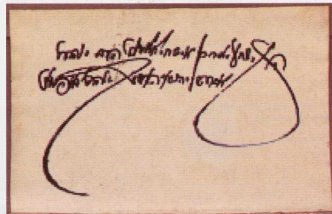
הרה"ק רבי יחיאל העשיל זצ"ל מקריליוויץ
חתן כ"ק מרן אדמו"ר מהר"י זי"ע

ליקט ואסף: הרב יחיאל יהושע רבינוביץ - בני ברק יצ"ו
בתוספת מרובה משולחן המערכת

מאה שנים להסתלקותו - ט' תמוז תרע"ו

הרה"ק

רבי יחיאל זצ"ל נולד בשנת תר"ג, לאביו הרה"ק רבי משולם זוסיא מדינקוב ז"ע, בנו של הרה"ק רבי יצחק מאיר מדינקוב ז"ע, בנו של הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא ז"ע בעל "אוהב ישראל", ולאמו הרבנית הצדקנית מרת סימא ע"ה, בת הרה"צ רבי ישראל זצ"ל, חתנו של הרה"ק רבי משה צבי מסאוראן ז"ע.

חתימתו של הרה"ק רבי יצחק מאיר מדינקוב ז"ע: "הק' יצחק מאיר בן איש חן אהמ"ד הרב מוה"ר אברהם יהושע העשיל זל"ה מאפטא"

באהלי צדיקים

בהגיעו לפרקו נשא את הרבנית הצדקנית מרת מירל ע"ה, בת שאר-כשרו כ"ק מרן מהר"י ז"ע, שהיה חתנו של הרה"ק רבי שמואל אשכנזי ז"ע, חתנו של הרה"ק רבי יצחק מאיר מדינקוב ז"ע.

כ"ק מהר"ם מבילגורי ז"ע מביא בכתבי הקודש בשם אחיו כ"ק מרן מהר"א ז"ע, שכאשר ישב כ"ק מרן מהר"י ז"ע "קעסט" בצלו של חו"ז הרה"ק רבי יצחק מאיר מדינקוב, בעשרת החידשים הראשונים לאחר נישואיו, התיידד עם דודו הרה"ק רבי משולם זוסיא ונרקם ביניהם קשר אמיץ של ידידות והערכה, ומרן ז"ע היה מדבר אודותיו גדולות והחשיבו מאוד. על כן, כאשר הגיעו למרן ז"ע את רבי יחיאל בנו של רבי משולם זוסיא, שמח מאוד וקבל את ההצעה, על אף שעמדו אז על הפרק הצעות אחרות וחשובות.

אחרי נישואיו התגורר רבי יחיאל כמה שנים בעיר בעלזא, סמוך לשולחן חותנו הקדוש.

נולדו לו חמש בנות ובן אחד, אולם לא ארכו לו ימי השמחה והשלווה, כאשר נפטרה עליו זוגתו הרבנית מירל ע"ה, בהותירה אחריה ששה יתומים

וכיום ל"ע. כ"ק מרן מהר"י ז"ע הכניס את הילדים לביתו וגידלם כילדיו ממש ובהגיעם לפרקם דאג להשיאם ולהמציא להם כל צרכיהם.

במהלך השנים נישא רבי יחיאל זצ"ל עוד פעמיים, אשה אחת בשם גיטל ע"ה ואחר כך אשה אחרת בשם מלכה ע"ה. אחת מהן היתה ממשפחת הרה"ק רבי דוד מסטעפין ז"ע, חתנו של הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזליטשוב ז"ע, מזיווגו השני והשלישי לא היה לו זש"ק.

"לא כל מה שרואים, צריכים לספר"

בשמו של רבי יחיאל זצ"ל מסופר, שכאשר ישב פעם בבית הסדר אצל חותנו הקדוש כ"ק מרן מהר"י ז"ע, נכח שם הנדב כ"ק מרן מהר"א ז"ע, שהיה אז ילד צעיר לימים, שישב על מיטת ההסבה של זקנו מרן מהר"י ז"ע. בעת אמירת "שפוך חמתך" פנה הילד אל זקנו ואמר לו בהצביעו על מי שונכם פנימה: "תראה את יהודי הזה...". השיב לו זקנו מרן מהר"י ז"ע: "לא כל מה שרואים, צריכים לספר...".

נתיבת שם בספרים

כ"ק מרן מהר"א ז"ע סיפר פעם, כי בשנות שהותו של רבי יחיאל בבעלזא, היה רושם את שמו בכל ספריו, מה שלא היה מקובל כל כך בבעלזא. כאשר סיפר זאת מרן ז"ע, הפטיר: "ס' איז א גוטע זאך, אזוי ווערט נישט איינגעטוישט..." (יהוה דבר טוב, כך אין מחליפים אותם).

בהנהגת העדה

ארבעה בנים היו לו להרה"ק רבי משולם זוסיא מדינקוב ז"ע, הבכור הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל זצ"ל שנהג את עדתו בביתו ובכית מדרשו של זקנו הרה"ק מאפטא ז"ע במעוזו, הרה"ק רבי חיים מנחם זצ"ל שמילא את מקום אביו בזניקוב, הרה"ק רבי שמואל זצ"ל שפתח בית המדרש עוד בחי' אביו הקדוש בעיר קריליווין, אך נסתלק על פניו, ביים י"ב ניסן תרכ"ב.

אייכנשטיין זצ"ל מפראנק, חתנו של רבי יחיאל. כשהיה בא להסתופף בצל כ"ק מרן מהר"י ז"ע, היה מרן ז"ע מבקש לקרוא לו "פעטער". ר' יוסף שחסידי היה, לא הוטב הדבר בעיניו. שיצטרך לדבר אל מרן מהר"י ז"ע כך, עד שגננה פעם ואמר בכדיחותא: "אפשר וועל איך מין גטן...". (אולי אהגיש) - וכך לא יצטרך יותר לקרוא למרן ז"ע דודו. מאז, כשהיה בא לפני מרן מהר"י ז"ע, היה מרן פונה אליו בשחוק: "טאמער דו האטט דין נאך נישט געלט, זאלסטו מיר רופן פעטער..." (אם סוים התרגש, תקרא לי פעטער...).

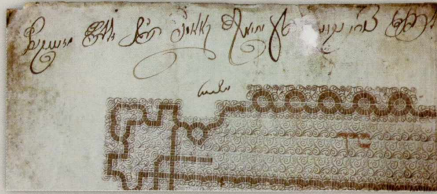

הרה"ק רבי חיים מנחם מדינקוב זצ"ל

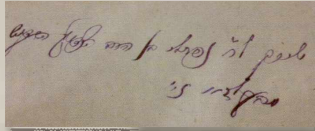
אור העפון

שלשלת הזהב

**בצאתו
מעיר
לאחר
ביקור
שערך
בה, והג
להגביה
את שתי
ידי
הקדושות
למעלה
ולשאת
תפילה על
העיר ועל
יושביה**

"לכבוד צורי וקוני, הק' יחיאל באאמו"ר ה'צ' וללה"ה מזינקוב"
 צילום מחתימת שמו של הרה"ק רבי יחיאל מקריליוויץ זצ"ל על כך גמרא מש"ס ויטאמיר
 שהיה לימים ברשותו של הרה"ק רבי ישעיה מטשענחויב זצ"ל הי"ד ונזרואה קיבלו מחותנו הרה"ק מקריליוויץ זצ"ל
 כן מופיע עליו שמו של הרה"ק רבי נפתלי מנאווריא זצ"ל - בן כ"ק מרן מהר"י זי"ע.

"שייך לר' נפתלי בן הרב הצדיק הקדוש מבעלזא כ"י"

(תשרית) לירידת הרה"ק ר' אלטער אסטרייכער שליט"א מאטווערפן שהמציא לידנו צילום (נרד זה)

הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל היה מחשובי וגדולי האדמו"רים היה ברוסיה, ובפרט באזורי פודוליה ובסרביה, ואף היה נוסע רבות לעיירות הסביבה, שם נסרכו אחריו המונים שבאו להתברך מפיו, להשתתף בשולחנותיו הטהורים ולשמוע את קול תפילתו הנעים. בכמה ערים ועיירות אף התקיימו 'שטיבלעך' של חסידיו קריליוויץ.

הבן הרביעי, הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל, עבר לעיר קריליוויץ, שם החל להנהיג את עדתו בגיל צעיר, בבית מדרשו של אחיו הרה"ק רבי שמואל זצ"ל ושמו יצא לתורה כצדיק וקדוש עליון, חכם ובקי במכמני התורה, פועל ישועות בקרב הארץ, אשר רבים רבים נאותו לאורו והסתופפו בצל קדשו.

"וזהו כמו יום טוב"

כ"ק האדמו"ר מסקולען זצ"ל, במכתב אל כ"ק האדמו"ר רבי משולם זוסיא מטשענאביל זצ"ל כותב (חלקו נדפס במבוא לשרת 'שם ושארית ישראל' החדש, עמ' נ"ח): "ובילדותו כשבא הרה"ק הג"ל לעיר מולדתו סקאלען חיבב אותו, ובכל פעם היה בא לביתו של אבי מורי הרב (רבי ישראל אביהם פורטוגאל) ז"ל והיה כמו יום טוב אצלו, ינהי זכרו ברוך, זכר צדיק לברכה".

מסופר, כי היה מנהגו של הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל בצאתו מעיר לאחר ביקור שערך בה, להגביה את שתי ידיו הקדושות למעלה ולשאת תפילה על העיר ועל יושביה, לברכה ולשמירה.

מצבה שהוצבה לפני כמה שנים בעיר זינקוב באזור מקום מנוחתם של צדיקי בית זינקוב

**"עיר יאלטישקוב צהלה ושמחה...
כולם לבשו בגדי שבת"**

באחד מכתבי-העת מיום י"ב כסלו תרמ"ו, מדווח אחד מחובשי עיר יאלטישקוב שבפך פודוליה, על ביקורו של הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל בעיר. אותו יהודי,

הרה"ק רבי משולם זוסיא זי"ע נסתלק ביום ג' אלול שנת תרכ"ד, וחסידיו מצאו נחמה בהתשרותם אל שלשת בניו.

(ד) נכדו כ"ק האדמו"ר מטשענאביל שליט"א, בשם הרה"ק ר' יצחק דרעמער ז"ל, וכן מסופר בשם כ"ק האדמו"ר מסקולען זצ"ל.

**אור
הצפון**

שולשלת הוזהב

מכתב מהרה"ק רבי יחיאל מקריליוויץ זצ"ל אל הגאון רבי ישראל אברהם פורטוגאל זצ"ל אבד"ק סקולען

במענה על מכתב עם פדיון נפש ששלח
לאחר שפרצה מגפה בעיר סקולען

בעזה"י, יום ב' לסדר והסיר ד' מנחם בל חל', תרנ"ד

ישועה ורחמים, ברכה והצלחה, לכבוד
ידידי המופלאים וו"ח (ותיקים וחסידים)
נגידים וקצנים נכבדים ומהללים,
בק' סקלען, כאו"א בשמש יתברכו
בכל הטוב, ובראשם ידידי הרב
החרץ וו"ח ה"ר ישראל אברהם נ"י
אבד"ק.

[הנ] כתב עם הפ"ג (הפדיון נפש) קבלתי, ובהלתי, קראתי

אל ה' אלקי אבותי, והוא יאזין וישמע לקול תחנוני, וירחם על
כל ישראל הררים בעיר הזאת, ויאמר למלאך הרף, החולים יתרפאו במהרה, והבריאים יתמידו במריאתם,
וישמרו מעתה מכל ח"ר ומ"ד וד"ר ה' (החוליע, ומחלה רעה, ודבר רע, ה' ישמרו), ויגן עליהם מכל תלואות, ויעשה
עמם לטובה אית.

כחפץ ועתירת ידיו דו"ש בלוג"ח (דורש שלומנו בלב ונפש חפה), מברכם ברוב טפוע ברכה והצלחה בכ"ע
(בכל עניינם), ומקווה לבערנו חיט ומחר כי שקמה בהעיר מכל.

הק' יחיאל באאמנ"ר הו"מ וללה"ה.

(מתוך ספר שו"ת "שם ושארית ישראל" החדש)

"...עיר

יאלטישקוב

צהלה

ושמחה

בעת תקע

הצדיק

אהלו בה,

כולם לבשו

בגדי שבת,

והיו אך

שמח וטוב

לב..."

תיעוד נוסף, מביקור בעיר מינקאוויץ, אף היא
במחוז פודוליה, אנו קוראים באחד מכתביהע,ת
מיום ה' שבט תרנ"ג:

"מעיר מינקאוויץ כותב אלינו ה' ל.
שטילמאן, כי לפני שבועות מספר הופיע שם
הרב הצדיק ר' יחיאל מקריליוויץ, וייסד בעיר
אגודה בשם 'פרנסת עניים', אשר מטרתה
לתמוך ביד האנשים אשר ירדו מנכסיהם
והמה מתבשרים לפשוט יד לבקש נדבות..."

לא מן הכשרים והחסידים היה, ובדבריו הוא "מתלונן"
בצער רב על כך שיהודי העיר נהו אחריו ונתנו לו ממיטב
כספם וזהם. מתוך גנותו אתה בא לידי שבחו, עד כמה
גדולה היתה ההתלהבות עם באו של רבי יחיאל לבית
מלונם, ושאי על פי שהיתה העיר קטנה וזעירה, באו
תושביה לתמוך באותו צדיק ביד רחבה וברוח נדיבה.

וכה הוא כותב:

"ידיאב לבי בראותי, כי יש מהם גם
ההולכים... לתת ממיטב כספם לצדיקים,
'הודים טובים'... גם עירי נתברכה זה לא כביר
בצדיק אחד, רבי יחיאליק מקריליוויץ, אשר
התעכב בעירנו כשבוע תמים ויקבץ יד על יד
יתר משתי מאות הו"כ בעיר מצער כעיר,
אשר וישביה נער יכתבם, עיר יאלטישקוב
צהלה ושמחה בעת תקע הצדיק אהלו בה,
כולם לבשו בגדי שבת, והיו אך שמח וטוב לב;
אבל כאשר יצא הצדיק משם, פנה הורם, פנה
זיום, פנה - כספם ואיננו..."

"תלונה" נוספת כזאת נמצאת בכתב-עת אחר,
מיום כ' אב שנת תר"ג, על ביקורו הרם של רבי יחיאל
בעיר באר.

"שכל רברי העיר נחתכין על פיו"

נערץ ביותר היה רבי יחיאל בעיר מגוריו
קריליוויץ. כל הקורות בעיר הובאו לפניו, כדי
שיחווה דעתו דעת תורה. אף על פי שמלבדו שימשו
ברבנות רבנים גדולי תורה, כופפו הם את ראשם
לפניו והכניעו עצמם לדעת תורתו. דוגמאות רבות
מצינו על כך בספרי התשובות, כאשר הציעו לפני
הרה"ק רבי יחיאל שאלות סבוכות מעיר קריליוויץ

אור
הצפון

שלשלת הוזהב

שנה לחבר וחכם העיר שכל דברי העיר נחתכין על פיו".

וכך כותב גם הגאון רבי אברהם בנימין קלוגר זצ"ל, בנו של הגאון המפורסם רבי שלמה קלוגר זצ"ל מגיד מישרים דבראדי, בתשובה אל רבינו שנדפסה בספרו "שערי בנימין" (סימן לד), כאשר בראשה הוא מפליג בתארי כבוד על ראשו של הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל: "שלמא רבא מן שמיא לגברא רבא, ירד ה' וידידי נפשי, הרב הצדיק המפורסם בישראל בתורה כקדושה ובטהרה, כקש"ת מו"ה יחיאל שליט"א, בן הרה"ק מו"ה זוסיא זצ"ל וחתן הרה"ק מבעלזא... והנה כבוד הרה"ק שליט"א אשר יושב פה זה עשרים שנה אשר קיבלוהו אנשי העיר עליהם בתור מנהיג וחכם העיר שהיו כל דרכי העיר נחתכין על פי קדשו, על פיו יצאו ועל פיו יבואו".

מצורתו פרוסה

ולא רק בעירו כך. גם בערי הסביבה היתה לו השפעה גדולה. בהקדמה לספר "שם ושארית ישראל" כותב: "וגם במדינותינו מדינת באסרביא היה לו חסידים לאלפים, וגם עירנו העיר סקולען היתה תחת מגודותיו".

עוד בספר "שם ושארית ישראל" (סימן כו), כתב תשובה אודות ש"ב בעיר סניטקוב, ובתוך הדברים כותב: "זאינס רשאים לגלות הדבר לשום אחד,

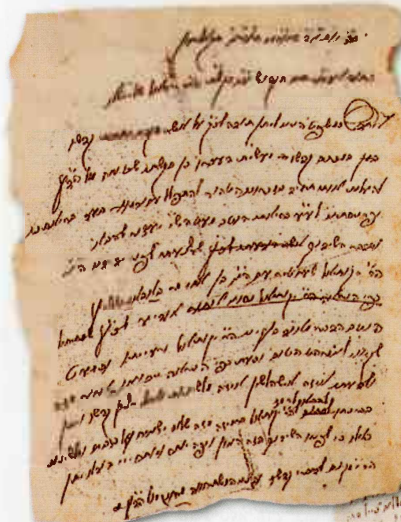

יום השוק בעיר קריליוניץ

ומחוצה לה, ולא אחת הפנה את הדברים אל רבני העיר והסביבה.

זה עשרים שנה אשר קיבלוהו אנשי העיר עליהם בתור מנהיג וחכם העיר שהיו כל דרכי העיר נחתכין על פי קדשו, על פיו יצאו ועל פיו יבואו

הגאון רבי ישראל אברהם פורטוגאל זצ"ל אבד"ק סקולען, מגדולי חסידיו של הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל, שהיה מעבירו אליו את רוב השאלות בהלכה, כותב בספרו "שם ושארית ישראל" (סימן סח), אודות הנהגתו של רבי יחיאל זצ"ל: "ובעיר הנ"ל יושב הרב הצדיק שלשלת הימים והמעלה מגיד מישרים בעיר הנ"ל אשר קיבלוהו עליהם אנשי העיר זה יותר מעשרים

מכתב מאת הגאון רבי ישראל אברהם פורטוגאל זצ"ל אבד"ק סקולען אל הרה"ק רבי יחיאל מקריליוניץ זצ"ל
ב מבקש: בקשתי שטוחה מול הרה"ק להעלות אתו תמיד בזכרון הטהור להתפלל בעד בריאותו ופריחתו
(מתוך הספר דב"ר)

ציילום מכתבו של הגאון רבי ישראל אברהם פורטוגאל זצ"ל אבד"ק סקולען אל הרה"ק רבי יחיאל מקריליוניץ זצ"ל (מתוך ספר שם ושארית ישראל החדש)

**אור
הנפוח**

משלחת הורב

רק מחויבים לנסוע ולהציע הדברים לפני אדמו"ר מקרליוויץ וכאשר יצא מפיו קיימוה'.

עוד שם (סימן ס) בתשובה אחרת: "כאשר נקראתי לבוא לכאן לעיר ליעווע, על פי פקודת אדמו"ר הרב הק' רבי יחיאל שליט"א לעיין בדין המקוה".

"הארי נעשה שואל"

רבה של קרליוויץ, הגאון רבי יצחק העליר זצ"ל, היה אף הוא חסיד נאמן של רבי יחיאל. גם כאשר הפנה אליו רבו הגדול שאלות בהלכה, היה משיב כדת של תורה ממוך יראת הכבוד, משום "אין מסרבין לגדול".

פעם אירע מקרה חמור בעיר פילעשט, כאשר איש כליעל פתח קבר וגרם לבזיון מת חמור רח"ל, ותושבי העיר, שרבים מהם היו מחסידיו רבי יחיאל, באו לפניו בהרדה ובזעזוע, לשאול מה יעשו בני העיר לכפר על העוון הגדול. דעתו של רבי יחיאל נטתה לגזור תענית בעיר ההיא, אך בהיותו מירא ההוראה הפנה את הענין אל רב העיר קרליוויץ, רבי יצחק העליר, שענה על כך בתשובה ערוכה, ולאחר שמתנצל כעבדא קמי מאריה, הוא מברר שאין לגזור תענית אלא לפסוק סטוס קצוב לצדקה לעניים. וכה לשונן בתשובה שנדפסה לימים בספרו "ויעתר יצחק" (סימן פב):

"לדיון לית כבר בתרה שלם, והא הארץ אשר בלבנון, ראש ישראל צדיק יסוד עולם, המשפיע טובו וחסדו למסתופפים בצילו צל אלני דחיי, צינור פיזא דאיתיהוב ליה מן שליטא, נזר תפארת ישראל, כבוד רבינו הקדוש מוהר"ר יחיאל שליט"א.

"הנה נדרשתי לחוות דעתי ע"ד שקרה בעיר פילעשט ר"ל, אם חייבים כל אנשי העיר להתענות בערב ראש חודש, ואם מעדיין דרכי למשוך ידי מדברים כאלו, יען צינור לימים אני ומתיירא אנכי לכל אכשל ח"ו לפגוע ביקרא דחיי או ביקרא דשכני ר"ל, אך בזה עצור במילין מי יוכל. כי הארי נעשה שואל, וכבר אמרו אין מסרבין לגדול, לזאת בעזר צורי ונוטלי, אפתח שפתי ונענה. הנה לגזור תענית בעתים הללו בסכסא בעלמא, בלי שום יסוד וזמן מן הש"ס ופוסקים, מי הוא זה אשר מלאו לבו לעשות כן, וכי מי איכא מידי דלא רמיזא באורייתא, ואם לא שנטא, ו' הייא מנין לו. הלא בימי חכמי הש"ס ז"ל לא גזרו תענית על זה..."

ה) אגב, גם אל אחיו של הרה"ק רבי יחיאל, הרה"ק רבי חיים מנחם זצ"ל, נסע רבי יצחק והסתופף בצלו, כפי שמביא בתשובותיו (סימן מג): "עובדא הוה שהייתי על סעודת ראש

ולאחר שמאריך להביא מקורות וראיות מן הש"ס, מסיים:

"ואם איזה איש רע כליעל חטא... הלא יש אלהים שופטים בארץ לשפוט את הרשע כרשתו ולתבוע ממנו עלבונה של העניה הזו העלובה תנצב"ה, ואלה הצאן מה עשו לגזור עליהם תענית, אדרבה, יאכלו עניים וישבעו גם לעניים, שיחלקו צדקה עבור נשמתה כאשר יגזור עליהם כ"ק בחכמתו הקדושה והטהורה, וגם מהנכון אשר בערב ראש חודש ילכו כמה אנשים בני תורה לבקש מחילה.

"כל זה אמרתי על פי חוות דעתי הקלושה, כי מגדול דאמון לבי אין רצוני להאריך בזה ובמפלא ממני כל אדרוש, אך כ"ק יעשה בזה כחכמתו להורות להם דרכי תשובה תפלה וצדקה, והרחמן יגדור פרצת עמו ישראל וינחם אותם בבנין ירושלים במהרה בימינו, ואז ובלע המזת לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים, ויהא רענא שנזכה מהיום להתבשר בשורת טובות מכל אנ"ש תושבי עיר פילעשט ומכל אחב"י במהרה בימינו אמן".

ברכת תורה

מן העיר ווערן וועט געוויינטן נידר
בראש חודש וועט געוויינטן נידר

בשנענטן וסענטן ליטען חורב כולל כבוד אברהם... לכן שפית
גם אנכי כבדתי אברהם וספיקתי לך אברהם כן את כל השני
קרליוויץ, אשר אני יושב כבודי, וראשית את כבוד רבי חיים מנחם
קדוש וצדיק אשרי, רבי יחיאל שליט"א שיהא על כל נפשות כפי חסד
הסב רחיק יסודם וטהרתם בלב ובמעשים.

ברכת תורה בראש ספרו של הגאון רבי יצחק העליר זצ"ל
אבד"ק קרליוויץ
לארש העיר "בוראשם את כבוד הרב הצדיק חוסר מנחם
קודש הקדשים, אדמו"ר מוה יחיאל שליט"א"

"בפקודת אדמו"ר שליט"א"

גם שאלות בעניני ריאה, השייכות למרא דאתרא, היו מביאים לפני הרה"ק רבי יחיאל, אשר לעתים שלחם אל הרב או הדיין בעיר או אל רבנים אחרים.

בספר "שם ושארית ישראל" (סימן לא) כותב הגאון רבי ישראל אברהם פורטנוגאל זצ"ל אבד"ק סקולען, על שאלה כזו שבאה לפניו מעיר קרליוויץ: "והק' עם הריאה לפני אדמו"ר שליט"א אחר שני השר"ב... ושלח הרב המו"ץ בפקודת אדמו"ר שליט"א לשאול את חוות דעתי בזה".

חודש אצל אדמו"ר הקדוש מוהר"ר חיים מנחם זצ"ל מוינקיב, תמצא באמצע הסעודה בשעת האכילה נשבר בעצם הקוליות של עוף סמך גלוף ונקשר שבר על שבר, ושאלתי מה דרני.

"...ראש
ישראל צדיק
יסוד עולם,
המשפיע
טובו וחסדו
למסתופפים
בצילו צל
אלני דחיי,
צינור פיזא
דאיתיהוב
ליה מן
שליטא..."

אור
הצפון

שלשלת הוזהב

פועל ישועות בקרב הארץ

"גזירה היא מלפני"

אחת מבנותיו של הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל לא נפקדה בבנים, והיתה מפצירה רבות באביה הקדוש שיתפלל בעדה ויפעל עבורה ישועה במרומים. לאחר שבירכה נולד לה בן, אך למרבה הצער, לאחר שלש שנים נפטר הילד רח"ל. במר לבת באה הבת לפני אביה ושאלה בטרונאי, היתכן שכך אירע לה, הלא הילד הזה נולד בכרחת.

השיב לה הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל: "מיט געוואלד קען מען גארנישט נעמען?" (=בכח אי אפשר לקחת דבר!).

שומר שארית ישראל

פעם הגיעה אשה אחת אל הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל ושפכה לפניו את לבו, באמרה כי דואגת היא מאוד לאור הפוגרומים והרדיפות נגד בני ישראל, מי יודע מה יקרה עם נכדיה, לאן יתדרדרו ולתיכן יגיעו ח"ו.

נענה לה רבי יחיאל: "אל תדאגי, הנכדים שלך עוד יסתופפו בצל נכדי!".

ויקרא שמו בישראל

פעם אחת נכנס יהודי אחד אל הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל, לפני שנולד לו אחד מילדיו, ושאל את פה קדשו איזה שם ליתן לתינוק שעתידי להוולד. כפי שהיה נהוג בימים מקדם בחצרות הצדיקים, הוא חשב לתומו, כי כודאי יאמר לו שאם יוולד בן זכר יתן שם פלוני, ואם נקבה תלד יתן שם אחר. אולם, הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל כתב בפתקא איזה שם יצויה עליו לפתוח את הפתקא לכשיוולד התינוק. והנה, כשנולד לו בן, פתחו וראו שנכתב בפתקא השם "יצחק מאיר", כי ראה ברוח קדשו שעתידי להוולד לו בן זכר.

"לך בכוחי"

כ"ק האדמו"ר מסקולען זצ"ל, כאשר קיבל בבחרותו צו להתייצב בצבא, בא לפני הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל כדי להזכיר את עצמו לישועה, שיינצל מתחת ידיהם. אמר לו רבי יחיאל: "לך בכוחי ותינצל מן הצבא".

ובך הוה, כאשר הגיע לשם שיחררוהו תיכף ומיד.

כ"ק האדמו"ר מסקולען זצ"ל

היה מסתיר מאוד את עבודתו הקדושה, וכלפי חוץ, בעיני בשר, לא ראו אצלו כל עבודה מיוחדת

הנהגות ומנהגים

מסופר, כי לאחר השבר הגדול שפקדו, עם פטירת בנו יחידו הרה"צ רבי משולם זוסיא זצ"ל, החל למעט בשירה ובזמרה.

מצבתו של הרה"צ רבי משולם זוסיא זצ"ל
בבית החיים בבעלזא
(נולמה בשנים שאחרי תשלס"א - זכיום אינה מוצאת)

נסתר בדרכיו

על אף היותו מפורסם לצדיק נשגב ופועל ישועות, היה מסתיר מאוד את עבודתו הקדושה, וכלפי חוץ, בעיני בשר, לא ראו אצלו כל עבודה מיוחדת.

באמת אמרו, כי כאשר התפלל תפילת "שמונה עשרה", עשה זאת בפשטות כזאת, שבקושי יכולים היו להכיר עליו כי מתפלל הוא תפילת שמונה עשרה.

והיה כנגן המנגן

נודע היה הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל כבעל תפילה ובצל מנגן נפלא, ועד היום נשתדירו כמה ניגוני קודש ממנו, המושרים בחצרות טשערנאביל, קאפיטשניץ, סקולען ועוד.

אור הצפון

שלשלת הזהב

כה

(ח) ספר "שיח זקנים" ח"ו, מפי הרה"צ רבי יחיאל טווערסקי ז"ל, ששמע מפי כ"ק האדמו"ר בעל "אמרי חיים" מוויניץ זצ"ל.
(ט) מפי צאצאי חסידי טשערנאביל.
(י) כ"ק האדמו"ר מטשערנאביל שליט"א.

(ז) כ"ק האדמו"ר מטשערנאביל שליט"א, ששמע מאביו כ"ק האדמו"ר זצ"ל, ששמע מפני בנו של בעל המעשה. וכן סיפר כ"ק האדמו"ר מסקולען זצ"ל.
(ז) כ"ק האדמו"ר מטשערנאביל שליט"א.

"שלום עליכם מלאכי השרת"

מנהגו של הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל בליל שבת היה, לומר "שלום עליכם" בתנועות מיוחדות כלפי המלאכים, כל קטע לפי תוכנו. בעת אמירת "שלום עליכם" הושיט את ידו כמי שמקבל פני אחרים בברכת שלום; בעת אמירת "בואכם שלום" פתח את ידיו ועשה תנועה כמכניס לביתו; בעת אמירת "ברכוני לשלום" כופף את ראשו כמי שמקבל ברכה; ובעת אמירת "צאתכם לשלום" נראה כמי שמלווה אותם החוצה".

תפילת חתן ביום חופתו

רגיל היה הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל לומר לחתן לפני נישואיו, כי היום הנשגב של כניסתו לחופה, הוא שעת רהמים ועת רצון, ועל כן יש להתפלל בו על כל הצרכים ועל כל המשאלות, אפילו על כך שיהיו לו משרתים טובים!¹

בהאי קטירא

לישיבה של מעלה

ביום ט' תמוז תרע"ו נאסף הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל אל עמיו. זמן מה קודם יציאת נשמתו בטהרה, אמר וידריו וקרא את שמע בקולי קולות, ושמעו זאת עד למרחק של כמה רחובות".

בחלום אדבר בו

מאחר שבנו יחידו נפטר על פניו ל"ע, ולא היה לו בן שיאמר אחריו קדיש, על כן ביקש מאת בן אחותו הרה"צ רבי יהושע העשיל ממאניסטרטש זצ"ל (אביו הרה"ק רבי יצחק יואל מקאניסטרטש זצ"ל היה חתן הרה"ק רבי משולם זיסא מזינקוב י"ע) שיאמר עליו קדיש ב"א החודשים שאחרי פטירתו.

כאשר נפטר הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל, היתה זאת בעיצומה של מלחמת העולם הראשונה, ובאותה שנה נסע הרה"ק ממאניסטרטש ברכבת, שם נרדם וראה בחלומה את דודו רבי יחיאל זצ"ל, שבא ושאלו: "מפני

נר אלוקים טרם יכבה

כמה שבועות לפני הסתלקותו, הגיע הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל לעיר הגדולה קעשינב, לצרכי רפואה. בהיותו שם כתב את צוואתו הק', האחת עבור יוצאי חלציו והשניה עבור החסידים. בימים שלפני פטירתו ראו אצלו הכנה דרבה לקראת יום הסתלקותו".

אין שלטון ביום המות

ביום פטירתו ביקשו להניח לו תפילין אך לא הסכים לכך. כאשר הביע בני הבית את תמיהתו על כך, נחרדו לשמוע את תשובתו הברורה: "מקובלני מזקני הרה"ק מאפטא זי"ע, שאין מניחים תפילין ביום הפטירה משום שאין שלטון ביום המות! - - -". המקורבים הזדעזעו, כי אמנם היה חולה, אך מצבו לא היה חמור כל כך שיסתלק מן העולם באותו היום".

(א) "מירות לשבת" הוצאת מכון "שפתי צדיקים" - קאפיטשניץ, בשם כ"ק האדמו"ר מטשערנאביל שליט"א.

(ב) כ"ק האדמו"ר מטשערנאביל שליט"א, ששמע מפי זקנתו הרבנית ע"ה, כתו של הרה"ק רבי ישעיה מטשערנאביל זצ"ל.

בית החיים היהודי
בעיר קייליוויץ

"מקובלני"
מזקני
הרה"ק
מאפטא
זי"ע, שאין
מניחים
תפילין ביום
הפטירה
משום שאין
שלטון ביום
המות! - - -

אור
הצפון

שלשלת הוהב

מקסים, המראה נשמה זכה וטהורה מלאה סודות עולמיים: שפי הנעול הפתחו לפי השעה והמקום היה בתור מציאה בשביל אלפי האנשים הנופלים עליה בכל חום לבם: שמוחו ולבו היו נובעים בשביל להנות בן בני אדם, למה הלך מועדול לעת הזאת, שהדור צריך לו כל כך, הוא חי' שבעים ושלוש שנה, הלא איש נפלא, דגול מרבבה כמוהו, נחנך לנו שיחיה מאה שנה, למצער תשעים, למה לה לזקק מאתנו? הקב"ה הן לא היה מפסיד כביכול מהארכת ימיו זה זה שאנו מרויחים על ידו ברוחניות, למה זה מנע מאתנו תועלת גלויה כזו?...

"ר' יוסי מספר (מפילה כד, א): 'פעם אחת הייתי מהלך באישון לילה ואפלה, וראיתי סומא, שהיה מהלך בדרך ואבוקה בידו. אמרתי לו' בני, אבוקה זו למה לך? אמר לי: כל זמן שאבוקה בידו, בני אדם רואים אותי ומצילין אותי מן הפתחים ומן הקוצים ומן הברקנים'. אנתנו, אשר ברובנו הוכינו בסגוריו הזמן, הננו עושים דרכנו בליל חשכת הגלות, אולם 'כל זמן שאבוקה בידנו', דהיינו: הצדיק, רואים אותנו אותם השרידים, שלא שלט בהם העורן, ומצילים אותנו מהרבה תחתנים - הן למה זו נטלה פתאום אבוקה זו מינידו? הן, למה, למה..."

"אחי השומעים, הידעתם למה זה בא הרב הצדיק ר' יחיאל לפני איה שבויעת ממקום מגוריו להסתלק פה בקעשנו, הוא בא להודיענו שהננו נתפס בעין הדור. אלו היה מודיע כזאת בקריליוויץ עירנו הקטנה, הייתה גם התועלת קטנה, לכן בא להמטיריפולין, להודיע לאוכלסי ישראל המרובים, כן ירבו, שידעו הם את עניני הנשגב של חלקהו הפעם אל על, למען יחישו הם לפשפש במעשיהם, בכדי לתקן את כל הצריך תיקון, בין אדם למקום ובין אדם לבריות, בכלל, וביחס הפזון לצדקה בפרט, הדרוש בעת צרת המלחמה העולמית שלפנינו אשר כל עירנו הגדולה מוקפת מועקות הנסים מנוסת חרב, המגורשים ממקומותיהם, מבני בית החילים השופכים כעת דמם בעדנו על שדה קטל, וגם מהיתומים הקטנים..."

"רק גופו הוא שמוטל לפנינו כאבן, אבל נשמתו הצחה והמצוהצחה עומדת פה מלאה חיים נאצלים ומסתכלת במעמקי לבנו, אם כדאי היה לה להתפס כעונו, הודות להתעוררותנו הפעם בתשובה, או שלא היה לה כדאי כלל, לסבת הקרח הנורא שלא יחדול מהקפאם אותנו גם היום."

"לכו אפוא בנים ונשובה אל ה'... הרבר תלוי בידיכם! זכרו כזאת ושימו אל לבכם, כי בהתייחס דעת הרב ר' יחיאל, יתאמץ גם הוא להניח את דעתכם בכל אשר תאוו נפשכם!"

"כן, שומעי הנעלים, הצדיק ר' יחיאל, המופשט מגשמיותו, נצב פה אתנו ומקשיב להגוינונו. נשתמשה נא בשעת הכושר הזאת למנוחו בתור ציר אמינים שלוח מאתנו השמימיים, הן הננו היום בצרה גדולה מאוד, כל יגיענו ועמלנו תאכלנה הוצאות המלחמה, דם אחינו ישפך כמים במערכות המלחמה וגם מחוצה

מה אינך מקיים את הבטחתך שהבטחת שתאמר עלי קדיש...". לאחר שהתעורר עלתה בו התמיהה, הלא לפי ידיעתו דודו עדיין חי (כי מפאת המלחמה השתכסו דרכי ההתקשרות בין האנשים ולא הגיעו ידיעות ממקום למקום). אמנם, בהגיעו למחוז חפצו פנה מיד לברר את הדבר, ואז נודע לו כי ממש באותה שעה שישב בקרון, נסתלק דודו הגדול לגנוי מרומים!"

"עלי ניה צדיק את ראשו"

לאחר הסתלקותו בעיר קעשניוב, מיהרו חסידיו לבוא מקריליוויץ ותבעו לקבל את המיטה לידיהם, ברצותם להביאו בעירם - עיר מגוריו קריליוויץ, בה עבד את ה' בסילודין, לעומתם, החסידים בעיר קעשניוב לא רצו לוותר על הזכות הגדולה הזאת, וטענתם בפיהם כי מאחר שנפטר בעירם, בדין הוא לקברו שם, ולא הסכימו למסור את המיטה.

באין ביריה, באו הצדדים לדון תורה לפני הגאון רבי יהודה ליב צירלזאן זצ"ל רבה של קעשניוב, והוא פסק כי מאחר שבודאי נפטר רבי יחיאל "בעון הדור", לכן יקברו אותו בעיר הגדולה קעשניוב. וכך עשו."

שרידים מבני ישיבתו של הגר"ל צירלזאן זצ"ל בעיר קעשניוב ברחוב דאבי צירלזאן שנקרא על שמו

"קרא שם בגרון: הרף מאף"

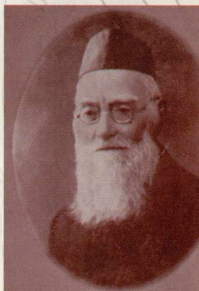
במסע ההליכה בעיר קעשניוב, הספידו לפני מיטתו רב העיר הגאון רבי יהודה ליב צירלזאן זצ"ל, שביכה את האבידה הגדולה ועורר את הציבור לתשובה ולתיקון המעשים. בסיום דבריו ביקש מאת הנפטר הגדול, לשמש שליח נאמן אחיו, לעלות למרום ולפעול שם לשיעוט ישראל ולביטול גזירת המלחמה.

וכה הוא לשונו המיוחדת בדבריו המספד, כפי שהדפיס לימים בספר "הגיון לב" (חלק ההספדים, ס' טז): "אם היה יתכן לשאול קושיות מהקב"ה, היינו מקשים: מורם מעם הרב הצדיק ר' יחיאל, שכל ימיו עסק בתורה ובעבודה, שענינו הנפלאות היו ראי-

הגר"ח רבי יהושע העשירי ממאניסטרטש זצ"ל

"...נשמה זכה וטהורה מלאה סודות עולמיים; שפי הנעול בהפתחו לפי השעה והמקום היה בתור מציאה בשביל אלפי האנשים הנופלים עליה בכל חום לבם..."

הגר"ל צירלזאן זצ"ל הי"ד רבה של קעשניוב

אור הצפון

שלשלת הזהב

מכתב עצה וברכה מהרה"ק רבי יחיאל מקריליווין זצ"ל אל אחד מחסידיו

כ"ה

שרום וכטו"ט (=יולי טוב סלה) ומזל טוב לבבך ידידי הרבני המופלג המהולל כש"ת מ' יהושע שיחי'.

מכתבו קבלתי, והנני לברכך בברכת מזל טוב, יעזור הש"ת שיחי' הנשואין בשע"ט (=בשעה טובה) ומוצלחת, בתו הצליח בזיווג בבני חי' מזוני רוויחא לאיו"ט (=לאורך ימים ועשרים טובים) ובנחור"ח (=ובנחת וחי), ואל יתערב ח"ו זר בשמחתו. והשמחה תהי' שלימה בכל טוב, ולראות נחת בהם ובכיו"ח (=ומכל יוצאי הציון), והש"ת ישלח בקרב רפ"ש (=רפמאה שליטה) לבנו. והש"ת יצילו בעת הטוב מכל פ"ד וגו"ר (=פגוע ונעונו רע), ויהי' עליו רע עוב"ט (=עול מלכות שמים).

דעתי שיקבל שותף למסחרו, בכדי שלא יהיה צריך להוות כ"כ טרוד במסחרו, והש"ת יצליחוהו מעתה בכ"ע (=בכל עניינו) ויזמין לו פרנסתו וכל הצטרפותו בנקל וברוח, כחפץ ועתרת ידיו דו"ש (=דורש שליטה), מכריז בהצלחה בכ"ע ורנחור"ח (=ריוח וחת וחי), וישמרו משום מכשול ח"ו, ולחיי נחת ומנוחה בביתו וישמעני אך טוב.

הק' יחיאל באאמ"ר הרב וללה"ה

יקבל כ"פ ד"ג (=ב' פעמים דרשה נעשאה) לקרא עבדו עת שמחתו

תרע"ט או תר"פ, בעוד שיום הסתלקותו היה ביום ט' תמוז תרע"ו.

וכך הוא נוסח המצבה, העומדת על מקומה עד היום בבית החיים שבבני עקשניב:

פ"ג

הרב הצדיק

נצר מגזע תרשישים

מזהר"ר יחיאל בן הרב הצדיק רבי משולם זוסא זצ"ל

הנקרא ר' יחיאל קרילאוויצער

נשמתו עלתה בטוהרה בעשרה ימים לאחר ש

שנת תרע"ט או תר"פ

ת"צ צ"ב

לחן, במקומות הרבה נדונים אנו בגרושין, אויבים כנפש מעלילים עלינו עיללות לבקרים, מביאים את דבתנו רעה אל הממשלה והעם, אוכלים אותנו בכל פה ומתכוונים לבלענו חיים, הגזרות הקשות מתחדשות כתכיפות עצומה והסכנה גדולה, הוי, הננו על הר געש! "הכה נאמר לצידנו הרב ר' יחיאל: בעלותך כעת לערבות, עשה שם רעש גדול. שאל: עד מתי, עד אנה נתהפך כה בצירינו? שאל: מדוע נשתנינו ככה מכל אומה ולשון? קרא שם בגרון: הרף מאף, רבונו של עולם, ועשה אות לטובה עם שארית עמך ישראל!

"כלנו שמנו כעת ענינו עליך רבי יחיאל - נקוה כי קולך יחולל נפלאות להחיש גאולתנו ופדות נפשנו, אמן.

מצבת קודש

רק כעבור כמה שנים הוקמה מצבה על קברו של הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל. זאת, עקב מוראות המלחמה ולאור העובדה שנפטר ונקבר בעיר אחרת, וגם יוצאי חלציו לא התגוררו באותו האזור כלל, לא היה מי שידאג למצבה.

מי שדאג להקמת המצבה, בסופו של דבר, לא זכר ולא ידע את זמן הסתלקותו, ולכן נחקק בטעות על גבי המצבה שמועד פטירתו הוא ביום ט' תמוז, שנת

"...בעלותך
כעת לערבות,
עשה שם רעש
גדול. שאל: עד
מתי, עד אנה
נתהפך כה
בצירינו? שאל:
מדוע נשתנינו
ככה מכל
אומה ולשון?
קרא שם
בגרון: הרף
מאף, רבונו של
עולם, ועשה
אות לטובה
עם שארית
עמך ישראל..."

אור
הנפוך

שלשלת הוזהב

לא

זרע קודש

הגה"צ רבי אשר ישעי' אייכנשטיין זצ"ל אבד"ק פראנקניק

ג. הרבנית מרת פריידא ע"ה, אשת הרה"ק רבי צחק ישעי' מטשעוויב זצ"ל הי"ד, בנו של הרה"ק בעל "דברי חיים" מצאנז זי"ע.

הרה"ק רבי ישעי' מטשענאוויץ זצ"ל הי"ד
לימינו נכדו כ"ק האדמו"ר רבי **משולם זוסיא מטשערנאביל** זצ"ל
לשמאלו נכדו החתן חיים ז"ל הי"ד - בן בנו הרה"צ רבי יעקב צבי
זצ"ל הי"ד מסוכא

ד. הרבנית מרת חיה שרה ע"ה אשת הר"צ רבי
בנו מוועזקין זצ"ל מראש-מטריקוא - אוסר,
בשנה של ה'תר"ק רבי מרדכי מראש-מטריקוא זצ"ל
(אביו של הר"ק רבי פינחס מאנשין זצ"ל) [בילדותו,
בבשת תרל"ג, שיכנה זקנה כל"ק מרן זי"ע עם
בן הר"ק רבי אברהם חיים מפלאנאטש זצ"ל, בנו של
הר"ק רבי שמו מראזוודז זי"ע, ולשם כך נסע לעיר
אזוודז ואף שבת עם בבשת קודש פרשת קרה, אך
התחו נפטר בילדותו זצ"ל].

הרה"צ רבי משה טווערסקי זצ"ל מראחמיסטריווקא - אודסה

רבי משה צבי טווערסקי זצ"ל האדמו"ר מטאנא בפילדלפא.
(כ) אודותיו נכתב בארוכה בקובץ ז' מדור "קריינא דאגרתא",
מאמרו של הרב אהרן אוסאניל. ראה שם תולדות חייו, ייחוסו
וצאצאיו אחריו, ימי שבתו בצל חו"ז כ"ק מרן מהר"י זי"ע
והתמנותו לרבנות העיר פראנקי, ועוד.

אלו הם יוצאי חלציו, זרעו לברכה, שהתייתמו בילדותם וגדלו בבית זקנם כ"ק מרן מהר"י זי"ע, שגידלם וחינכם כילדיו ממש. השיאם בהגיעם לפרקם" ואף ישבו קעסט' על שולחנו הטהור:

א. בנו יחידו הרה"צ רבי משולם חזסא זצ"ל.
נשא את הרבנית יוכבד ע"ה, בת הרה"ק רבי אליהו
מזידיטשוב זי"ע. נפטר בצעירותו ביום י"ב אייר שנת
תרכ"ג, בחי אביו זצ"ל וכוה"נ זקנו כ"ק מרן מהר"י
זי"ע, והוא לקבורה סמוך לציוני רבותינו הקדושים
זי"ע בבבלזאז", לימין מקום קבורתו של הרה"ק רבי
אלעזר זי"ע כ"ב מן מנחם מרדכי זי"ע.

תמונה מצויני רבותינו הקדושים מבעלזא
שצולמה לפני המלחמה
בצד ימיו נראה מצבתו של הרה"צ רבי משולם זוסיא זצ"ל

[illegible]

מתוך רשימת הפרענומטראטען בספר "אופן הגלגלים" ולפני חרמ"ט:
 בן ביתה מוזכרים צאצאי **בן מרן מהרי"י** יוש"ב ב"ק **מרן**
מהרי"ז זצ"ל, הרח"ק רבי **אריה לייביש מאגנוב** זצ"ל, הרח"ק
 רבי **יצחק מאיר מרדכי** זצ"ל, הרח"ק רבי **נפתלי מאורארי**
 זצ"ל, הבה"ר **אשר ישעי** **פראנקע** זצ"ל, הרח"ק רבי **יצחק**
ישעי מעטקיטש זצ"ל, הרח"ק רבי **משהל משה העשיל** זצ"ל

ב. הרבנית מרת פרומט ע"ה, אשת הגה"צ רבי אשר ישעי' אייכנשטיין זצ"ל אבד"ק פראנקניק, בנו של הרה"ק בעל "מלכוש לשבת ויום טוב" מזידיטשוב ווערצקי זצ"ל.

(יח) ראה בארובה בספר "באהלי צדיקים" ח"א, פרק ו'.
(יט) אודותיו נכתב בארובה בקובץ פ"ג - ג' ניסן שנה זו, מדור
"מים מקדם", מאמרו של הרב עקיבא אשר פדווא. ראה שם
נוסח המצבה, עליה חקוק בין היתר: "היה אהוב אצל א"ז מן
דפה וצללה". השאיר אחריו בת יחידה, שנישאה להרב"צ

אמר
העפוך

שלשלת האדום

立

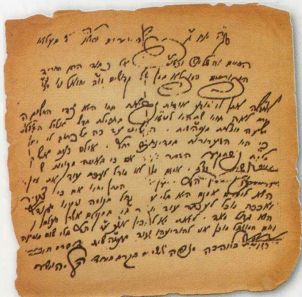
(אדמ"ר מקארילאווין).

המכתבים והשני חלקי קובצי הפסגה קבלתי, והשב בעיני מאד מעשיו, והגני לברכו, הש"ת יהיה בעזרו ויצליח במעשיו לכבוש פה הדובר עתק על דברי ר"ל, ועשותיו יעשה פרי למעלה ושורש למטה, להאריך א"א בכמה טעמים, והגני שולח סך שלשה ר"ב וכשיגור ד' לחיים אשלח עוד א"ה, וגא לרהאשק בסצוה זו. והגני ידירו ד"ש מברט באו"ש ובהצלחה וברכה וועשה עכו לשוכה את.

הק' יחיאל באאמ"ר הרב ד"ר זוסיא וללחיה.

מכתב המלצה של הר"ק רבי יחיאל מקריליווין זצ"ל לקובץ התורני "הפסגה" (גיליון ב' - וילנא שנת תרכ"ז) שניקד מטרותיו היה להילחם בספרותם ובעיתונותם של המשכילים ושאר רשעי העם

היה זה
פלא
והפלא,
שגם אחר
כל הצרות
והיסורים,
היה
ידוע כמי
ששרוי
תמיד
בשמחה
ובטוב
לבב

מכתב קודש מ"ק מרן מהר"י ז"ע אל חתנו הר"ק רבי יחיאל מקריליווין זצ"ל אודות נישואי בתו הרבנית לאה ע"ה (עם הר"צ רבי מנשה מדובעצק ופארא) בקובץ הקודש פגנות המכתב (פשוט)

רבות רעות שבעה נפשו של הר"ק רבי יחיאל זצ"ל, כאשר מלבד פטירת זוגתו הרבנית מירל ע"ה בדמי ימיה, בהשאירה אחריה ששה יתומים רכים, שכל לימים את בנו יחידו מחמד נפשו ושלוש מבנותיו רח"ל שנפטרו על פניו: אשת הנה"צ רבי אשר ישעי' מפראבניק זצ"ל, אשת הר"ק רבי ישעיה מטשעחובי זצ"ל ואשת הר"ה"צ רבי מנשה מדובעצק זצ"ל. הוא הצדיק עליו את הדין וקיבל את היסורים באהבה ובדומיה. היה זה פלא והפלא, שגם אחרי כל הצרות והיסורים, היה ידוע כמי ששרוי תמיד בשמחה ובטוב לבב.

לאחר פטירתה של הרבנית מירל ע"ה, הורה כ"ק מרן מהר"י ז"ע שלא להוסיף שם לילדות הנקראות על שמה, כפי הנהוג למי שנפטר בקוצר ימים, והבטיח שהדבר לא יזיק להם לאריכות ימים ושנים. וכך היה.

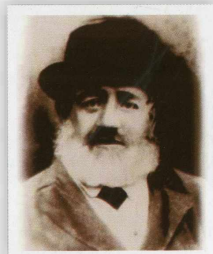
"למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו"

נותנה בידיו הצוואה שכתב הר"ק רבי יחיאל זצ"ל, ליוצאי הלציו, בני משפחתו והסידור. להלן

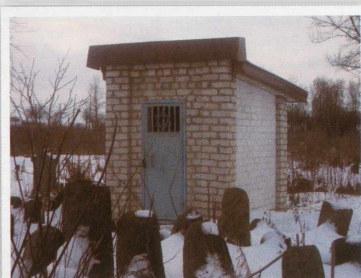
מכתבים מ"ק מרן מהר"י ז"ע אל נכדו הר"ה"צ רבי מנשה זצ"ל, ועוד.

(כ"ק האדמ"ר מטשעחובניל שליט"א.

ו. הרבנית מרת מלכה דבורה ע"ה, אשת הר"ק רבי צבי אריה ממאקארוב - בארדיטשוב זצ"ל, בנו של הר"ק רבי משה מרדכי ממאקארוב זצ"ל - חתן כ"ק מרן מהר"י ז"ע. רבי צבי אריה נפטר ביום כ"א אייר שנת תרמ"צ, ומנוחתו כבוד סמוך לאביו זצ"ל, באהל מיוחד בבית החיים שבעיר בארדיטשוב, סמוך לאהל על קברו של הר"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב ז"ע בעל "קדושת לוי".

הר"ק רבי צבי אריה ממאקארוב - בארדיטשוב זצ"ל

אהל קבורת הר"ק רבי משה מרדכי ממאקארוב זצ"ל ובניו הר"ק רבי צבי אריה זצ"ל בבית החיים בבארדיטשוב

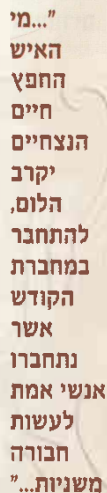
ו. הרבנית מרת לאה ע"ה, אשת הר"ה"צ רבי מנשה מארילוס זצ"ל מדובעצק - ראפשיץ, בנו של הר"ק רבי מנחם מענדל זצ"ל מדובעצק - ראפשיץ.

(א) אודותיהם נכתב בארוכה במדרשו שבקובץ הקודש, מאמרו של הרב עקיבא אשר פרווא. ראה שם תולדות חייהם, התמנותם לרבנות הערים דובעצק וראפשיץ.

שלשלת הזהב

וקריאת קדשו להצטרף אל החבורה הקדושה

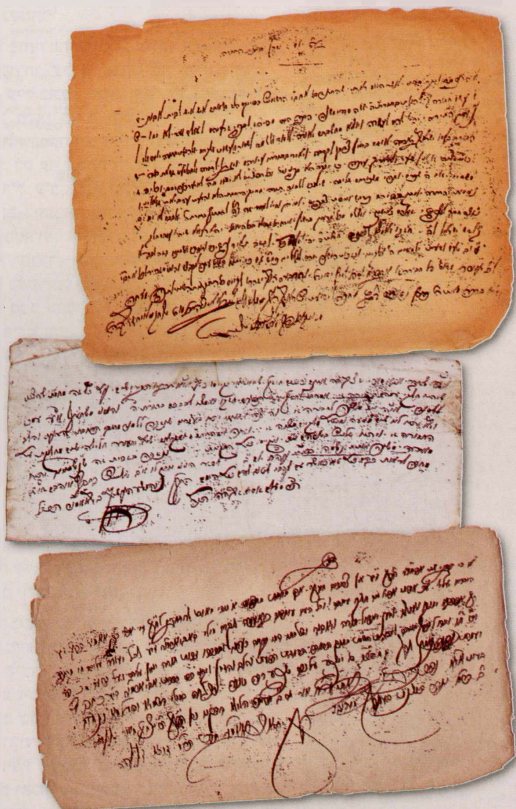

ממצוה זו נזכה לביאת גואל צדק במהרה, אמן. פה ק"ק מעזיבז".

五

"...וכל
העם
עומדים
באזהרה
לקיים
מילי דאבי
אדמו"ר
זי"ע לבל
יעורר
עליהם ח"ו
מריבה, רק
אדרבא
יחזקו
ויאמצו
למען
יגדיל
תורה
ויאדיר..."

מכתבו של הר"ק רבי
משולם חזקיה מוינקוב זי"ע
למען חברת המשניות
ועליו הצטרפו כמכתבים
מיוחדים בניו הר"ק רבי
אברהם יהושע העשיל
ממעזיבוז זצ"ל והר"ק רבי
יהואל מקריליוויץ זצ"ל
מכתבו של רבי
חזקיה נשיא את התאריך
ז' ניסן, כנראה עקב שהותו
בעיר מעזיבוז לרגל יומא
ההילולא של זקנו הר"ק
מאפטא זי"ע שחל ביס"ח
ניסן

מכתבו של רבי יהואל
נשיא את התאריך ב' דר"ח
אדר שנת תרע"ב באוהה
שבת תהיקימה כמעזיבוז
עליתו לתורה של הר"ק
רבי **אברהם יהושע העשיל**
ממעזיבוז - **טארנופול זצ"ל**
בן הר"ק רבי **ישראל שלום**
יוסף זצ"ל בן אחיו הר"ק
רבי **אברהם יהושע העשיל**
זצ"ל

אם כי דברי אבי אדמו"ר ה"ק זי"ע אין עריכים לחזקו, אך מחמת מתאווה אנוכי מאוד
להתחבר לח"ק זו, אשר כ"ק אאמו"ר ה"ק זי"ע הסכים עליי, ע"כ אמרתי אהיה גם חלקי
עמכם! וכל העם עומדים באזהרה לקיים מילי דאבי אדמו"ר זי"ע לבל יעורר עליהם ח"ו
טרוב, רק אדרבא יחזקו ויאמצו למען יגדיל תורה ויאדיר.

ושלמתי דמי קדימה כהנו, ונברא וזכות התורה יגן עליהם ועל זרעם בכל פ"ר ופ"י
(פגער ופכסול) ח"ו, ויזכו לגדל בניהם לעבודת השי"ע מתוך הרחבה, הרחבת הדעת והלב
והזמן, וקיים בהם מרבת אבי אדמו"ר זי"ע. כחפץ ועתירת ידד נאמן ... ד' ישפע עליכם
ישפע רבה טובה והצלחה במילי דשמיא וכדעלמא, ונח"ח"ח (הנבאנא חן חסד) בעיני אריא
(האלקס אדמס) ופרנסה ברווח.

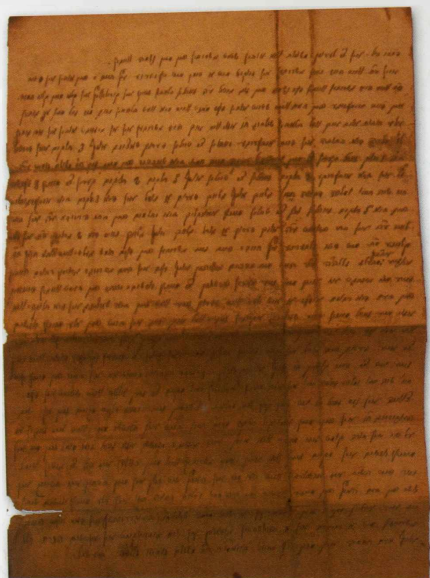
באת עדה אור יום ב' תרומה, הילולא דקדוץ כרן ה"ק הר' יצחק טאור ולח"ה
ב' דר"ח אדר שנת כעשר פ"ק מעזיבו
הק' יהואל בלאאמ"ר הרב ה"ט חזקיה זל"ה

אור
הנפוך

שלשלת חזקה

צילום כתב היד של הצוואה

עווקב נוסף של הצוואה שנכתבה בשפת האידיש מעובדו הרה"צ רבי חיים הלברשטאם וצ"ל ממשעתיו - ארה"ב (המשרד לידנות הרה"ח ר' אהרן אסתרובי שליט"א שמתצוינו לנו)

העתקנו שורות אחדות מלשון קדשו, כאשר ברוב מבקש ברוב ענותותו לעשות למען טובת נשמתו.

וכן פותח את הצוואה: "כאשר אין אדם יודע יום פקודתו, על כן אבקש מה' מלא רחמים, לרחם על בזכות אבותי ה' ז"ל, וימחול לי על כל חטאי ועוונותי ופשעי, כי הש"ת יודע ועד שלא במרד ובמעל ח"ו עשיתי נגד רצונו יתברך, רק ע"י הסתה היצה"ר הבער בקרבנו תמיד ר"ל. ע"כ אבקש מהש"ת המרחם על כל, ירחם גם... והנכאב, שהיא דעתי צלולה וברורה קודם פטירתי, ולשוב בתשובה שלימה לפני הבורא יתברך, ושהיה ביכולת לתקן אשר עויתי כאשר עם לבבי. וזה אשר יסרני הש"ת בלקחו ממני מחמד עיני ולבי, בני יחדי יקירי הר' משולם זוסא ז"ל. בזכר זאת השקט לא אוכל, עני יורד מים מאין נמוגות בזכרי סופי, ממי ועל ידי מי אוכל לקבל טובה בעלמא דקשמי וצילני, כי נשמתי ריק ח"ו מכל, או לי ואוי לפשעי. אך בטחוני בשתי בנותי היקרות, חיה שרת ת' המלכה הבורה תי, שנשארו מכל עמלי, ונכדיו היתומים ש' אשר כל ב"ה הולכים בדרך הטוב והישר, ואבקש מהש"ת שיתן לבלבם גם להבא שילכו בדרך הטוב והישר בדרכי אבותינו הק' ז"ע, זה מעט נהמתי, ואקווה שלא ישכחו כי ואולי על ידי מעשריהם הטובים יהיה טובה לנשמתו.

עוד מבקש בצוואתו לשלוח תיכף אחרי פטירתו שליח מיוחד לעיר זינקוב, אל בני אחיו היושבים שם, "שיעשו למען טובת נשמתו וילכו עם עוד כמה אנשים על ציון קודש אבותינו הק' ז"ע אשר מנחתם שמה, ולהודיעם מפטירתי, ולבקשם בשמי שכן צויתי להודיעם ממני, בכדי שיבקשו רחמים בעדי יהיה מליצים ישרים בעדי, ויצילוני מדינים הקשים ואכזרם ומחיתובי הקבר הכולל. ואולי לא יהיו המה בביתם, אבקש מהרבנים המר"צ דק' זינקוב שילכו עם עוד עשרה אנשים לומדי תורה"ק על ציון קודש ויעשו כנ"ל.

מלבד שכאמור לעיל, ביקש מאת בן אחיו הרה"צ רבי יהושע העשיל ממאניסטרט"ש וצ"ל לומר עליו 'קדיש' בשנת האבל, הורה בצוואתו ששתי הבנות ימנו, כל אחת מהן כנפרד, "איש הנון ירא וחרד שיאמר קדיש בעדי כל השנה, ללמוד משניות בוקד וערב פרק אחד". וכן ביקש מנכדיו היתומים, שיאמרו קדיש אחרי וילמדו משניות לטובת נשמתו. מלבדם ביקש שגם חתניו ילמדו משניות במהלך השנה וכן כל שנה ביום היארצייט.

כן מבקש מאת בנותיו, נכדיו ונכדותיו "כשיעשו איהוה מצוה כל מי חיהם, יזכרו ויצרפו גם אותו ולהזכיר את שמי בכל דבר מצוה שיעשו". עוד ביקש מתחתניו ונכדיו וכל אנשי שלומם: "בעת שיעשו איהוה דבר מצוה, צדיקה, גמ"ח... יזכרו את שמי לכלול לדבר מצוה זו שהיה לטובת נשמתו".

"...ואבקש מהש"ת שיתן לבלבם גם להבא שילכו בדרך הטוב והישר בדרכי אבותינו הק' ז"ע, זה מעט נחמתי..."

אור הצפון

שלשלת הוזהב

15